

Galulu Volum IV – Guallisk filosofi

Videre følger den seriøse delen av Galulu. De fire neste volum, IV ut VII er dedikert til filosofien og loven bak Guallahs ideologi, samt økonomisk teori. Sammen former disse hva som kalles *anarko-objektivisme*. En integrert og fullstendig ideologi bestående av den Ayn Rands filosofi *objektivisme*, og den lovlige og økonomiske retningen *anarko-kapitalisme*, utviklet av blant annet Murray N. Rothbard og basert mye på Ludwig von Mises' prakseologi.

Integrasjonen av de to tidligere delte retningene har vært et arbeid utført spesielt av en som går under navnet LiquidZulu. Mye av dette verket er basert på hans studie, funn og korrekt integrasjon av de to retningene.

Filosofi

Filosofi er vitenskapen som undersøker og definerer de mest grunnleggende abstraksjonene og fungerer som veiledning for menneskets kognitive prosesser, altså studerer filosofi menneskets forhold til virkeligheten. Filosofi kan deles inn i fire områder:

- (1) Metafysikk, studien av eksistens og dens fundamentale natur.
- (2) Epistemologi, naturen og midlene til menneskets kunnskap.
- (3) Etikk, de riktige holdningene for mennesket.
- (4) Estetikk, den riktige standarden for evaluering av kunst.

Vanligvis blir politikk ansett som en femte retning innenfor filosofi. Det gjør ikke jeg, og argumenterer for dette senere.

Det som binder disse fire grenene sammen, er deres universelle omfang og nødvendighet som legger til rette for menneskets handling. Filosofi omhandler ikke spesifikke fagfelt som fysikk eller matematikk, men heller de mest grunnleggende prinsippene som ligger bak all menneskelig tenking og handling. Når vi som mennesker handler eller vurderer noe, baserer vi oss på en grunnleggende forståelse av hva virkeligheten er (metafysikk), hvordan vi kan oppnå kunnskap (epistemologi), hvilke holdninger som er riktige (etikk), og hvordan vi kan uttrykke oss på en god måte (estetikk).

Som man forstår, er filosofi helt unngåelig; vi kan aldri unngå filosofien. Det er grunnlaget for all menneskelig tenking og handling, og omhandler det mest grunnleggende i

virkeligheten. Andre fagfelt, som matematikk, fysikk eller astronomi, er ikke nødvendige for at menneske skal kunne leve, vi som mennesker kan helt fint eksistere uten matte. Filosofi derimot, er nødvendig for alle mennesker, bare ved å være bevisst er du innom filosofi.

Metafysikk

Metafysikk studerer naturen av universet som helhet; den innebærer den mest grunnleggende kunnskapen mulig.

Når vi diskuterer virkeligheten og dens egenskaper, er det viktig at vi vet hva “objektiv” betyr. I metafysikk refererer objektivitet til noe som er uavhengig av bevissthet. En sannhet er objektiv dersom det er hva det er, uavhengig av en bevissthet, altså menneskets følelser og ønsker. For eksempel, om du, jeg eller alle andre ser en stein, vil denne steinen fortsatt være en stein, selv om ingen noen gang hadde eksistert eller vært bevisste på den. Steinen er ikke avhengig av noen form for bevissthet, og derfor er det objektivt at steinen eksisterer, og at steinen er en stein.

Motsetningen til objektivisme – subjektivisme – baserer seg på at bevisstheten vår alene, kan endre tilstanden i virkeligheten. Dersom du tenker at en stein skal bli et tre, så blir steinen til et tre. Dette er åpenbart falskt, objektivt falskt, vår bevissthet kan på ingen måte endre virkeligheten. Dette er hva som skiller objektivismen fra andre filosofiske teorier – objektivismen setter eksistens først.

Metafysikk er avhengig av et sett med grunnleggende og ureducerbare regler – aksiomer. Aksiomer brukt i filosofi har en annen betydning enn aksiomer brukt innenfor matematikk. Matematikere bruker gjerne “aksiom” som et sett av arbitrære regler for å bygge opp et selvvalgt system; altså, matematikkens aksiomer er ikke objektive. I filosofien er aksiomer ikke arbitrære, altså selvvalgte, men heller de mest grunnleggende startpunktene mulig, lover som ikke kan reduseres eller ignoreres. Aksiomene er lover som er helt

nødvendige for at virkeligheten skal kunne eksistere. Aksiomene kan ikke bevises, fordi “bevis” er avhengig av aksiomene i seg selv. For eksempel kan vi ikke bevise at A er A , for “bevis” i seg selv er avhengig av at noe er hva noe er – altså at A er A . For å kunne bevise at A er A , må vi allerede forutsette at det er sant. Aksiomene blir ikke bevist, men heller *validert*, deres eksistens er selv-bevisende. Disse aksiomene er nødt til å være sanne, for det er ikke mulig å motbevise de, all form for uenighet med aksiomene, har utgangspunkt i deres eksistens og beviser dermed aksiomenes korrekthet.

Det første og mest fundamentale aksiomet er *eksistens eksisterer*. Før det er mulig å svare på noen andre spørsmål om verden, må vi anerkjenne én ting: *det er noe*. Det som er, eksisterer. Summen av alt som eksisterer er hva som kalles “virkeligheten”, alt vi kan se rundt oss, er *noe*, og dette *noe*, eksisterer. Dette er det første og mest grunnleggende for all tolkning av virkeligheten, uten dette aksiomet vil ingenting kunne tolkes, for tenking er avhengig av at det finnes en virkelighet å utforske og forholde seg til.

Det andre aksiomet, *loven om identitet* bygger på det første aksiomet, at eksistens eksisterer. Å eksistere, altså å være, vil si at du er *noe* ovenfor *noe annet*. A er A , ikke ikke- A ($\neg A$). A har en identitet: A , og kan ikke være noe annet. En “identitet” av noe som eksisterer referer til hva den tingen er, altså dens egenskaper eller attributter, dens natur. Hvor aksiomet om eksistens skiller *noe* fra *ingenting*, skiller aksiomet om identitet *denne* tingen fra en *annen* ting. Dette er fundamentalt og selvbevisende, for dersom vi studerer *noe*, som metafysikk, vil det si at vi studerer *noe* ovenfor *noe annet*.

Tredje og siste aksiom er *bevissthetens aksiom*. Bare ved å erkjenne det første aksiomet, at eksistens eksisterer

innebærer også det andre: at du eksisterer med *bevissthet*. Bevissthet er ikke nødvendigvis en del av eksistens, for noe kan eksistere uten bevisste vesener som kan tolke dette “noe”. Men menneskets evne til å *forstå* og *tolke* at eksistens eksisterer er avhengig av at vi er bevisste. Når mennesket studerer *noe*, vil det si at vi *studerer* noe. At vi bevisst gjør noe. Altså må vi være bevisste. Mange prøver å underbygge menneskets bevissthet ved å bevise de fysiske mekanismene bak bevissthet, eller at vår bevissthet kommer fra en spirituell “ånd”. Men ved å argumentere for dette, deltar man i *studeringen* av bevissthet – noe – altså er man bevisst. Så disse argumentene er ugyldige.

Før vi går videre, må vi vite hva en *entitet* er for noe. I metafysikk, er entiteter de bestanddelene i verden – de er *tingene* som *eksisterer*. En entitet er aksiomatisk begrep og kan ikke defineres videre enn ved å vise til eksempler – vi forstår hva entiteter er ved å observere og vise til konkrete objekter i verden. Entiteter er *noe* som eksisterer.

Kausalitetsloven, eller *loven om årsak og virkning* følger av *loven om identitet*. Loven forteller oss at enhver handling, har en årsak, og enhver samme årsak fører til samme effekt. Denne *årsaken* er naturen til entiteten som handler. Samme entiteter under samme omstendigheter, vil ta samme handling. Denne loven bygger på to punkter: at all handling er handlinger utført av entiteter, og loven av identitet. Enhver entitet har en spesifikk, ikke-motstridende, begrenset natur; ett sett med attributter, og ingen andre. En entitet må handle etter sin natur, for det eneste alternativet er å handle utenfor eller imot sin natur, begge er umulige. For eksempel, dersom en stein skulle “velge” å fly, ville dette vært en motsigelse, for steiner, etter sin egen natur, kan ikke fly.

En entitet kan ikke handle motstridende med sin natur, fordi eksistens er identitet. At noe *er*, vil si at det er *noe*, altså har det en identitet. Derfor, en entitet som *handler* eller *er* utenfor sin natur, vil ikke kunne eksistere. Som en følge av denne loven finnes det kun én handling tilgjengelig for en entitet i en bestemt situasjon, nemlig handlingen forårsaket av dens natur. Dette betyr at en entitet ikke kan ha flere uforenelige handlinger tilgjengelig, for dette hadde krevd flere motstridende aspekter av dens natur som hver ledet til en av de forskjellige handlingene. Dette ville betydd at entiteten manglet identitet, og dermed ikke kunne eksistere.

Kausalitetsloven forteller oss også at tilfeldighet er umulig. Da alt har en bestemt årsak og effekt under enhver omstendighet, er det ikke mulig for effekten å være tilfeldig. Vi mennesker tolker mye som “tilfeldig”, som hva en terning lander på eller hvilket kjønn et foster utvikler seg til å bli. Det kan virke tilfeldig, men i virkeligheten er det, og må være, en bestemt årsak og effekt bak. Resultatet av ett terningkast påvirkes av ekstremt mye, som hvor hardt, vinkelen og rotasjonen på kastet, overflaten på overflaten terningen lander på osv.

Epistemologi

Epistemologi er vitenskapen som omhandler kunnskap; det er studien av naturen og midlene bak menneskets kunnskap – hva kunnskap er, hvordan det skaffes, og hvordan kunnskapen skal håndteres riktig.

For å forstå kunnskap, er vi først nødt til å forstå hva en “enhet” og et “konsept” er. En enhet er i epistemologi en eksisterende ting, betraktet som et separat medlem av en gruppe på to eller flere medlemmer; enheter finnes ikke som “der ute” i naturen, altså uavhengig av menneskelig bevissthet. For i naturen finnes det bare fullstendig separate entiteter, *konkreter* som opptrer etter sin bestemte natur. For eksempel finnes *det* rådyret, *den* katten og kongen av Norge som enkelte entiteter, men konseptet som “dyr”, eller “menneske” eksisterer ikke i naturen. Enheter er heller et resultat av en konseptuell bevissthet. Å forstå enheter innebærer å gjøre det fra et menneskelig, eller konseptuelt, perspektiv. Dette betyr imidlertid ikke at enheter er subjektive konstruksjoner.

Konseptet “enhet” fungerer som en bro mellom metafysikk og epistemologi; enheter eksisterer ikke som enheter i seg selv – det som eksisterer, er ting, entiteter. Enheter representerer disse entitetene slik en bevissthet oppfatter dem i virkeligheten. For eksempel kan ting klassifiseres basert på vekt, størrelse, farge, atomstruktur osv.; men kriteriene for hva de sorteres etter er basert på reelle egenskaper hos entiteten som finnes i naturen (vekt, størrelse, farge osv.), ikke subjektive påfunn. Dermed er ikke denne klassifiseringen subjektivistisk, for den er basert på reelle

egenskaper. En subjektiv klassifisering ville vært om du for eksempel klassifiserte dyr basert på hvor mye du liker dem.

Et “konsept” er en mental integrasjon av to eller flere enheter som har samme kjennetegn – utenom deres spesielle mål. Dette vil si at konsepter eksisterer ikke fysisk ute i naturen, men heller som en idé hos bevisste skapninger, som mennesker. For at et konsept skal kunne dannes, må det minst to konkrete eksempler til, slik at vi kan forstå hvordan de faktiske (konkrete) tingene kan variere. Dette kan være alt fra faktiske ting som “bord”, til abstrakte idéer som “rettferdighet”. Om vi kun har ett eksempel, vil vi ikke ha et konsept, men heller bare en idé om *den* spesifikke tingen. Enhetene er nødt til å ha samme distinktive egenskaper for å bli klassifisert sammen, for eksempel deler bord egenskaper som at de har en flat overflate og har støttebein, noe som skiller bord fra for eksempel benker og hus. Spesifikke målinger av enhetene, som farge, høyde, bredde og vekt, ignoreres ved formingen av et konsept. Slike målinger er for eksempel farge, høyde, bredde, vekt osv. I eksempelet med konseptet “bord” er det ikke fargen eller vekten som avgjør om det er bord eller ikke, men heller de grunnleggende attributtene, som en flat overflate og støttebein.

Spørsmålet om hvor konsepter kommer fra, har fem mulige svar:

- (1) Fornuft, konsepter dannes gjennom en prosess i sinnet basert på sanseinntrykk.
- (2) De eksisterer som medfødte idéer som ikke behøves å læres, som i Platons “Verden av former” hvor formene (idéene) er evige.
- (3) Mystikk, det finnes en annen metode uavhengig av sansene som kan tilegne konsepter.

(4) Konsepter finnes ikke.

(5) Mennesker har ikke evnen til å forstå konsepter.

Alternativ (4) og (5) innebærer en tydelig selvkontradiksjon; det er ikke mulig å påstå at konsepter ikke finnes eller kan forstås av mennesker, uten å først forstå konseptet “konsepter”. Alternativ (2) bryter med kausalitetsloven, som sier at en effekt må ha en årsak. Å ha medfødt kunnskap vil si at man har en effekt (kunnskapen) uten en årsak (oppnåelsen av kunnskapen). Kunnskap er kunnskap *om* virkeligheten, og det er umulig å oppnå dette uten en viss kobling til virkeligheten. Dette er i seg umulig, og dermed er alternativ (2) ute.

Tredje alternativ (3) baserer seg på en metode som er uavhengig av sansene for å skaffe konsepter. Evnen til å skaffe kunnskap utenom sansene er det som kalles *mystisisme*. Mystikere ser ikke til noe som eksisterer, for han har ikke tilgang til sansedata. Han bruker heller ikke logikk; for logikk er fornuftens metode, kunsten å identifisere uten selvmotsigelser, og bygger i sin kjerne på sansedata. Mystikken forsøker heller å validere sin kunnskap gjennom ubeskrivelige følelser, det kan oppsummeres slik: “Jeg tror det er sant fordi jeg føler det.” Følelser er ikke overnaturlige koblinger til virkeligheten, de er resultater av tidligere tanker og idéer. Å si at du føler noe, betyr bare at du en gang har hatt visse tanker som da antyder følelsene dine – dette viser ikke at de nevnte tankene som følelsen oppstår fra, faktisk er nøyaktige. Du trenger en metode for å kunne validere disse tankene: logikk. Idéen om at å tenke at noe er sant, gjør det sant, er avhengig av det metafysiske premisset at dine tanker er grunnlaget for virkeligheten. Dette kalles *Bevissthetens forrang*. Den setter bevisstheten før eksistens, at virkeligheten eksisterer fordi du er bevisst. Dette er en *stjålet konseptfeil*: for dersom du er

bevisst, er du bevisst over *noe*, altså må *noe* eksistere for at du skal være bevisst. Du kan ikke være bevisst uten at virkeligheten eksisterer. Den korrekte tolkningen av metafysikk legger eksistensen først; bare når *eksistens eksisterer* kommer først, kan man bygge seg videre oppover. Dermed er alternativ (3) også feil.

Eneste siste alternativ, (1) er den eneste sanne. Menneskelig bevissthet begynner som en *tabula rasa* (en blank tavle), og all konseptuell kunnskap kommer fra vår oppfatning av virkeligheten, via sansene. Konsepter består av integrasjon av sansedata via fornuft, dette ekskluderer all form for medfødt kunnskap.

Når vi skal skaffe oss kunnskap, må vi benytte vår bevissthet; bevissthet er evnen til å oppfatte det som eksisterer. Det finnes tre nivåer av bevissthet:

1. Sansing, på dette laveste nivået oppleves verden kun som enkel informasjon – som et lag av frakoblet stimuli. Dette er den laveste formen for bevissthet da det ikke er mulig å bryte sansing ned til simplere bevissthet. En organisme som kun har tilgang til sansing, kan ikke skaffe informasjon om verden rundt. Den kan kun reagere mekanisk på det som umiddelbart påvirker den. Celler og virus er eksempler på enheter som operer med sansing, de kan reagere på det som umiddelbart skjer rundt dem, men kan ikke tolke eller forstå noen sammenheng i verden.
2. Persepsjon, på dette nivået kan man oppfatte objekter som entiteter, ikke bare sanseinntrykk. Det vil være mulig å skille mellom ting vi oppfatter, uten å nødvendigvis vite hva forskjellen på dem er,

eller så oppfatter vi det samme flere ganger uten å forstå at det vi oppfatter er den samme tingen. På dette nivået forstår man begrepet *entitet* – at det som eksisterer, er *noe* som eksisterer.

På dette nivået er det også mulig å bli bevisst over at *en* ting er annerledes enn en *annen* ting, at man klarer å skille mellom forskjellige entiteter. Her er altså *loven av identitet* forstått – at A er A. Dette er nivået mange høyere utviklede dyr er på.

3. Konsepsjon, på dette nivået er det kun vi mennesker som ligger. Her kan man ikke bare forstå entiteter og deres forskjeller, men vi kan også oppfatte relasjoner mellom identiteter og gruppere entiteter basert på likheter og forskjeller, og så referere til de forskjellige entitetene med én betegnelse, for eksempel bord, stol, hus osv. På dette nivået oppfatter man ikke objekter som uavhengige og isolerte ting, men som medlemmer av grupper eller kategorier. Dette innebærer en forståelse av *enhet* – at noe kan betraktes som et separat medlem av en gruppe med flere lignende medlemmer. For eksempel kan jeg tolke *den* stolen som *den* spesifikke stolen, samtidig som at jeg forstår at den tilhører *kategorien* stoler.

For å skaffe sansedataen vi bruker til å skaffe kunnskap vender vi til de forskjellige sansene våre: syn, hørsel, smak osv. Validiteten til sansene våre er et aksiom, og bygger på bevissthetens aksiom. Det er ikke mulig å bevise sansenes validitet, dette følger av at å *bevise* noe handler om å redusere en idé hele veien til den mest grunnleggende dataen, som vi får fra sansene. Denne dataen, er i seg selv grunnlaget for all videre kunnskap, uten dataen vi får fra sansene våre, ville vi

aldri kunne oppnådd noen form for kunnskap. For om et menneske er bevisst over hva som er, må hans midler for bevissthet også være gyldige; et angrep mot bevisstheten negerer seg selv, for det krever bevissthet å angripe bevisstheten. På samme linje negerer et angrep mot sansene seg selv; om sansene dine er falske, kan du ikke ha gyldige konsepter, og dermed er angrepet også ugyldig.

Etikk

Etikk følger av metafysikk og epistemologi; den gir mennesket de riktige holdningene ut ifra virkeligheten, hva man faktisk skal og ikke skal verdsette. Sann etikk anskaffes gjennom epistemologien, som tolker vår objektive virkelighet, metafysikken. Det er naturligvis mulig for mennesket å holde feil holdninger (en: “value” – bruker “holdning” for å skille med økonomisk “verdi”), men disse vil uunngåelig langsiktig føre til hans død eller lidelse.

Det følger dermed at det finnes et sett med objektive holdninger. Etikk opptrer som en veileder for mennesket, og dermed må enhver holdning: (1) være universell, den må kunne påføres ethvert menneske; (2) sørge for menneskets overlevelse. Etikk må derfor gi mennesket holdninger som kan sørge for hans fortsettlige overlevelse, men også gjelde alle mennesker, ikke bare noen.

Etiske holdninger er nødt til å kunne innføres universelt, etikk gjelder tross alt for *mennesket* – det fritttenkende vesenet – enhver videre oppdeling ville vært arbitrær og dermed ikke objektiv. Da ville vi sett konseptfeilen om bevissthetens forrang – at ens sinn kan forme virkeligheten. Dersom dette ikke var tilfelle, ville det oppstått flere motstridende holdninger – at noen bør leve, og at noen bør dø, etc.

En holdning må kunne sørge for menneskets overlevelse, ellers ville det vært en selvmotsigelse. Å ønske å dø, for eksempel, innebærer å verdsette en tilstand hvor du ikke kan verdsette. Det blir å si at fraværet av verdi er en verdi – en motsigelse. Altså er det objektivt feil for et menneske å holde

holdningen om at han burde dø. I stedet er det objektivt riktig for mennesket å holde holdningen om at han burde leve. Selvmord er derfor irrasjonelt, og en uetisk handling.

Enhver holdning som feiler første og/eller andre punkt er en anti-holdning, en trosbasert holdning – en dødsholdning. Enhver slik holdning er irrasjonell og ikke i noens faktiske selvinteresse å forholde seg til. Den kan potensielt oppfattes som “god”, men i virkeligheten er den objektivt feil, og vil langsiktig føre til den troendes undergang.

Vi kan se eksempler på hvordan mennesker skaper etikker. Se for deg Karl og Lise som ble født og lever alene i skogen. De har ingen kunnskap om naturen rundt seg og må lære mens de går. Begge blir sultne, Karl velger å spise noen x -bær han ser, mens Lise velger å spise noen y -sopp. Karl blir mett og fortsetter livet, Lise derimot blir forgiftet av soppen og dør. Karl observerer dette, og “lager” den etiske holdningen om at y -sopp dreper, og er dermed dårlig – mennesket burde ikke spise y -sopp. Samtidig former han holdningen om at x -bær er bra for ham, og at mennesket bør spise disse for å overleve. Her ser vi hvordan Karl, gjennom observasjon av Lise, og egen erfaring, har utviklet en etikk.

Om vi introduserer en tredje person, Erik, kan vi ha at Karl forteller Erik om sine holdninger – om y -soppens fare, og x -bærets gode. Erik velger å ta til seg denne holdningen. Han har tatt til seg holdningen gjennom kommunikasjon, spesifikt argumentasjon.

Argumentasjonsetikk

For at mennesket skal finne sannheten, må vi benytte oss av rasjonell logikk. *Rasjonell begrunnelse* er mekanismen mennesket bruker til å utlede sannhet. Vi finner sannhet ved å begrunne en påstand. Begrunnelsen kan finne mange former, basert på feltet til den gitte påstand. For eksempel metafysisk, logisk, empirisk osv. For eksempel, dersom det er et faktum at $A = B$, og $B = C$, kan jeg påstå at $A = C$, og begrunne dette med de tidligere nevnte faktum – at $A = B$, og $B = C$. Det følger av menneskets potensiale for å feile, at en begrunnet påstand enda kan være usann, og at en ubegrunnet en er sann. Enda kan en ubegrunnet påstand likevel håndteres som om den er falsk, da begrunnelsen er eneste metode for mennesket å best finne sannhet. Vi kan dermed konkludere med: *begrunnelse er nødvendig for å finne sannhet*.

For å rasjonelt begrunne noe, må dette gjøres gjennom *argumentasjon*, eller *dialektikk*. Argumentasjon er ett delsett av kommunikasjon, som igjen er ett delsett av menneskelig handling. Det vil si at argumentasjon krever bruken av begrensede midler, blant annet tid og ens kropp. Heller er det ikke mulig for argumentasjon å eksistere i en normativ avgrunn. Altså, argumentasjon forutsetter visse normer. Om dette ikke var tilfelle, ville ingenting skille argumentasjon fra annen kommunikasjon, som meningsløs babling eller å fortelle en vits.

En av disse forutsetningene er den om ikke-aggresjon, argumentasjon må være fredelig, da det er en metode for konfliktresolusjon. Ved å ikke være fredelig, initierer du konflikt, og dermed er konfliktresolusjon umulig, og da er det ikke argumentasjon. Vi kan se for oss om dette ikke var tilfelle. Ved å benytte makt for å “vinne” argumentasjonen, er det

åpenbart ikke å finne sannheten som er målet. For ved å fysisk angripe motparten, er det ikke et ønske om å finne sannhet, men å få din vilje. Altså at “makt gir rett”, noe som ultimater brenner ned til subjektivt kaos hvor hvem som helst kan gjøre hva han vil.

Ut ifra ikke-aggresjon, er det også forutsatt at selveierskap er sant. For å delta i argumentasjon, er det nødvendig å forutsette at alle parter har full eierrett i seg selv. Ellers ville det vært mulig for den ene parten å rettferdig løse konflikten med vold. For eksempel, Karl og Lise eksisterer alene, og Lise eier ikke seg selv. Lise har bygd en hytte, og er dermed eier. Karl ser hytta, og påstår at han er den korrekte eier, noe Lise benekter – en konflikt oppstår. Karl velger så å bruke makt mot Lise for å tvinge til seg hytta, og siden Lise ikke eier seg selv, vil ikke dette være aggresjon, altså er han rett i å gjøre det.

Den andre forutsetningen er den om at begrensinger finnes. Det er grunnet begrensinger av ressurser at konflikter finnes. Om alt var ubegrenset tilgjengelig, ville det ikke vært mulig med konflikt. Dermed ville hele konseptet om eiendomsrett være unødvendig og aggresjon umulig. En verden uten begrensinger ville vært utopisk.

Den tredje og endelige forutsetningen er om universalitet. Vi vet at en etikk må gjelde universelt, ellers vil den ikke være objektiv sann. Dette gjelder naturligvis også argumentasjonsetikk, som omtales her. Dette følger av at argumentasjon er sannhetssøkende, og sannhet må være objektivt, og dermed universell. Det er for eksempel ikke mulig å si at drap er greit til en tid, men ikke en annen, det vil være en motsigelse. Samme gjelder å mene at Karl kan slå Lise, men ikke andre veien. En slik påstand kan ikke være objektiv, og

dermed ikke mulig å rettferdiggjøre, for det foreligger ingen objektiv attributt som legger til grunn skille mellom Karl og Lises rettigheter, eller forskjell i tid som rettferdiggjør drap.

Det er som følge av de normative standardene at det ikke er mulig å argumentere for noe som bestrider disse normene. For eksempel er det ikke mulig å argumentere for at “argumentasjon er meningsløst” – dette er en dialektisk, eller performativ motsigelse. Altså er påstanden i motsetning, ikke til seg selv, men til handlingen ved å framstille den. Ved å fremme at argumentasjon er meningsløst som argument, bekrefter man, ved å argumentere, at argumentasjonen har en funksjon, og altså ikke er meningsløs. Å argumentere at “konflikter ikke bør løses fredelig” – altså at vold er greit – setter en også i en performativ motsigelse. For handlingen å argumentere *forutsetter* ikke-aggresjon, så ved å delta i argumentasjon, må en også holde at ikke-aggresjon er rett.

Videre må også enhver augmentativ konklusjon være universell. Se for deg at Karl, i argumentasjon, er enig i at drap er urett, men utenfor argumentasjonen, hevder han det er greit. Han er ikke i motsigelse ved å ha dette ståstedet, men han kan ikke begrunne denne normen. For å begrunne normen at drap er greit utenom argumentasjon, krever argumentasjon, og dermed er det forutsatt at han godtar ikke-aggresjon som en standard. Altså, ved å forsøke å begrunne sitt ståsted, havner han i performativ motsigelse.

Vi kan utvide dette eksempelet ved å se for oss at Karl hevder drap er greit, men nekter å begrunne dette. Han havner dermed ikke i motsigelse, for han deltar ikke i argumentasjon. Her velger Karl å oppføre seg irrasjonelt, han ignorerer logikk og velger å la sine subjektive innfall styre ham. Slike mennesker finnes, som voldtektsmenn, drapsmenn, slaveeiere,

osv. Likt et dyr som ikke er i stand til å begrunne, er slike blitt et *teknisk problem*. Enhver som nekter å delta i argumentasjon, kan ikke rasjonelt rettferdiggjøre noen av sine handlinger, og dermed må de behandles som de er. Som dyr.

La oss dermed se på et eksempel, om normen: førstekommers eiendomsrett. Påstanden hevder at enhver som først erverver en gjenstand, er dens legitime eier. Den oppfyller kravet om universalitet, da den på ingen måte spesifiserer noen spesiell gruppe. Den tar hensyn til begrensinger ved å gi en oppskrift på fredelig fordeling, altså oppfyller den også kravene om begrensinger og konflikt, og om ikke-aggresjon. Enhver norm som bestrider dette, som for eksempel at “alle i gruppe x eier alt ervervet av gruppe y ”, feiler på ett eller flere av punktene. Dermed er selve påstanden i strid med *selve argumentasjon*. Det er normativt umulig å presentere en norm som er ufredelig, som at “en ikke eier sin kropp”, for det er ikke mulig på noen måte å begrunne denne påstanden.

For å klargjøre, det vil alltid være mulig å hevde at en ikke-fredelig norm er rett, men det vil da ikke være en objektiv begrunnelse. Å si “å drepe er rett, grunnet x ” vil ikke være et gyldig argument, og dermed være likegyldig som en vits, eller babling. Det er en viktig betegnelse at en normativ standard (lov) skiller seg fra fysisk lov, ved at det er mulig å bryte en normativ lov, men den er fortsatt objektiv, og *bør* (en: “ought” – som i blanding av *anbefaling* og *tvang*, dvs. at noe er riktig å gjøre) ikke brytes.

Det er gjennom argumentasjon at normen om ikke-aggresjon bevises. At en ikke bør aggressere er ikke analytisk eller aksiomatisk sant, det er *dialektisk sant*, som er et annet, objektivt grunnlag for sannhet. Enhver norm og etikk som

bestriker prinsippet om ikke-aggresjon, er dermed dialektisk falsk.

Etter vår forståelse av hva som er rett etikk, kan vi finne en klar definisjon av ondskap. Vi vet at enhver etikk som ikke kan forsørge menneskets overlevelse, ikke er universal, og ikke følger prinsippet om ikke-aggresjon, er dødsetikker - altså onde. Fellestrekket mellom slike dødsetikker er klart, de ignorerer objektiv sannhet - virkeligheten. Å være ond, er å ignorere virkeligheten – å følge subjektiv tro over objektiv sannhet. Å slå noen (uten samtykke, naturligvis) er ondskap; å følge en religion, når du vet det ikke stemmer, er ondskap; å tro på ideologi som ikke har grunnfeste i objektivitet, er ondskap. *Ondskap er å ignorere virkeligheten.*

Gud er umulig

Gud, denne allmektige, absolutte bevisstheten, omnipotent, er ikke annet enn en løgn. En gud kan umulig eksistere, for det bryter med de grunnleggende metafysiske prinsippene.

Gud blir presentert som *omnipotent* (allmektig). Å være omnipotent betyr at du har ubegrenset evne – at du kan handle utenfor din egen natur. Dette bryter kausalitetsloven, som fastslår at enhver entitet *kun* kan handle etter sin natur. En entitet har én, og bare én handling tilgjengelig til enhver tid. At gud kan bryte med sin natur, vil dermed bety at A ikke er A, og dermed bryter gud med aksiomet *loven om identitet*. I tillegg, dersom gud ikke på en eller annen magisk måte hadde evnen til å overskride sin egen natur, som allmektig, betyr dette at gud eksisterer *utenfor* eksistens. Å eksistere utenfor eksistens er en motsigelse. Det følger av aksiomet *eksistens eksisterer* at eksistens (virkeligheten) eksisterer, og det som er “utenfor” kan dermed ikke eksistere. Altså, gud som allmektig bryter med kausalitetsloven og dermed loven om identitet, samt aksiomet *eksistens eksisterer*.

Et annet spørsmål som oppstår ved spørsmålet om omnipotens, er om omnipotens inkluderer evnen til å gjøre motsigelser sanne. Det kjente *steinparadokset* spør: Kan en allmektig gud skape en stein så tung at han selv ikke kan løfte den? Om han kan skape denne steinen, er han ikke allmektig, for han kan ikke løfte den. Om han ikke kan skape steinen, er han ikke allmektig, for han kan ikke skape den. Dette paradokset viser klart den grunnleggende motsigelsen i konseptet om omnipotens. Loven om identitet fastslår at noe er hva det er, så dersom en omnipotens ikke kan utføre én form

Galulu Volum IV - Filosofi

for mirakel, vil det ikke være mulig for denne skapningen å gjøre noen mirakler. Et mirakel vil ikke si at noe uvanlig skjer, men at noe umulig skjer. At en kvinne føder tvillinger er uvanlig, men at hun føder en sjiraff ville vært et mirakel. En omnipotens som mangler evnen til å bryte med sin natur noen ganger, kan aldri bryte med sin natur. Steinparadokset alene framlegger tydelig at gud ikke kan være allmektig.

Sammen med allmakt, har vi også allvitenhet, at gud vet absolutt alt, altså at han har uendelig kunnskap. Det finnes to alternativer for hvordan gud har skaffet denne kunnskapen: enten har gud denne kunnskapen medfødt, eller så har gud skaffet kunnskap ved fornuft. Medfødt kunnskap, som vi gikk igjennom tidligere, bryter med kausalitetsloven som sier at en effekt må ha en årsak. Å ha kunnskap medfødt innebærer en effekt (kunnskapen) uten årsaken (oppnåelsen av kunnskapen). Gud kan dermed ikke ha medfødt kunnskap. Det andre alternativet er at gud har skaffet uendelig kunnskap gjennom fornuft. Å skaffe kunnskap vil si at du har skaffet en viss mengde kunnskap. Uendelig refererer til et potensial, ikke noe faktisk. Uendelig betyr ikke mye, eller ekstremt mye, det betyr mer enn hvilken som helst spesifikk kvantitet, altså uten en bestemt kvantitet. Noe kan dermed ikke være uendelig, for noe må være av en viss kvantitet. Å si at man har uendelig blyanter er en meningsløs påstand; hvor mange blyanter er det? For gud å ha uendelig kunnskap er derfor en umulighet, for det finnes ingen uendelig kunnskap.

Gud blir ofte presentert som skaperen, den som har laget alt. Dette er igjen den stjalne konseptfeilen *bevissthetens forrang*. For at gud skal skape virkeligheten, må han være bevisst, og å være bevisst vil si at du er bevisst over *noe*, altså må virkeligheten ha eksistert for at gud skal kunne være bevisst. Virkeligheten må ha eksistert for at gud skulle skape

virkeligheten. Dette er en åpenbar motsigelse, og er dermed falskt.

Et argument mange presenterer for at gud må eksistere, er at gud er den som har designet universet. Om vi ignorerer tidligere bevis på at dette i seg selv er umulig, kan vi fremdeles motbevise gud som designer. Argumentet for gud går slik: Verden kan ikke være en tilfeldighet; det må ha vært en skaper bak. Dette argumentet tar sitt grunnlag i en feil, nemlig at alternativet til at verden ble designet, er at verden var en tilfeldighet. Men dette stemmer ikke; alternativet er ikke tilfeldighet eller sjanse, men kausalitet. Som tidligere forklart, kausalitetsloven bestemmer at enhver effekt må ha en årsak. Det kan ikke finnes noen faktisk tilfeldighet, for hver effekt (handling) må ha en årsak, og hver entitet har kun én handling tilgjengelig til enhver tid, og dermed kan det ikke være tilfeldig. Det samme gjelder virkeligheten; det er ikke tilfeldighet, men kausalitet.

Gud blir ofte også beskrevet som å være rent spirituell. Altså er gud bare en bevissthet, ikke en faktisk skapning. Bevissthet er en egenskap ved bestemte organismer; det er deres evne til å oppfatte virkeligheten. Bevissthet krever et subjekt (den som er bevisst) og et objekt (det som bevisstheten er rettet mot). Dette følger av aksiomet *loven av bevissthet*: å være bevisst vil si at du er bevisst over *noe*. Om gud er ren bevissthet, betyr det at gud ikke har noen ytre objekt eller natur å forholde seg til; gud vil dermed ikke ha noe å være bevisst over; en bevissthet uten noe å være bevisst over. Dette er en motsigelse. Bevissthet er ikke en isolert substans; den er en relasjon mellom subjekt og objekt. Bevissthet krever både en skapning som kan være bevisst, og *noe* den kan være bevisst over.

Galulu Volum IV - Filosofi

Ideen utvides med at gud er ren selvbevissthet, altså at han er bevisst over seg selv og former sin egen virkelighet. Dette er igjen *bevissthetens forrang*; bevisstheten former ikke virkeligheten.

Den som enda hevder at gud eksisterer, forneker objektiv sannhet. Ved å ignorere bevisene, velger man selv å leve i en fantasiverden hvor “sannhet” ikke er annet enn hva man selv føler.

Politikk som ugyldig

Politikk blir ansett, etter objektivismen, som delen av filosofi som skal avgjøre hva som er rett og galt for samfunnet. Hvordan skal den sosiale strukturen (staten) organiseres? Dette er en *fryst abstraksjon*; spørsmålet om hvordan staten skal organiseres krever at spørsmålet “skal staten eksistere?” allerede er godtatt. Det er her den originale objektivismen tar feil angående filosofi – politikk er ikke en gyldig del av filosofien.

“Samfunnet” er ikke en enhet, men en gruppering – et konsept. En gruppe er en gruppe av *noe*, og eksisterer ikke på egenhånd. Vi bruker samfunnet som en betegnelse på en bestemt gruppe individer – enheter. Det eksisterer ingen konkrete “samfunn” ute i naturen; det er et konsept – en gruppering – vi mennesker har skapt med vår frie vilje. Siden ikke-enheter ikke kan handle, vil det ikke være mulig for dem å være gode eller dårlige. Samfunnet kan ikke gjøre rett eller galt – for det handler ikke. På samme måte som det ikke gir mening å si at “møbler” kan gjøre rett og galt, gir det ikke mening å si at samfunnet kan gjøre rett og galt. Det gyldige å si ville heller vært å si at *den* stolen, som en del av gruppen “møbler”, er rett i å gjøre *x*, og *den* personen, som en del av gruppen “samfunnet”, er rett i å gjøre *y*.

Den tradisjonelle objektivistiske begrunnelsen for politikk går som følger: “det er en verdi for mennesket å leve i et samfunn, dersom det er et godt samfunn.” Målet med politikk er dermed å legge til rette for skapelsen av et “godt samfunn.” Men som demonstrert over, å kategorisere

“samfunnet” som godt eller vondt gir ikke mening – samfunnet kan ikke handle.

Å ha politikk som en del av filosofi ville vært tilsvarende som å ha en retning kalt “mordologi” som stiller spørsmål som: “hvordan myrde korrekt? Mord er en holdning til mennesket, om det er riktig type mord.” Denne retningen, mordologi, er igjen en fryst abstraksjon; i stedet for å stille spørsmålet: “skal vi myrde?”, tar den utgangspunkt i at svaret er ja, og stiller heller spørsmålet “hvordan myrde?”. Dette er et sterkt avvik fra både objektivismen, men også fra filosofi. Ingen av de andre retningene defineres på en slik måte. Epistemologi omhandler ikke: “hvordan vet jeg, og hvorfor er sansene ugyldige?”, og metafysikk spør ikke: “hva er, og hva er verdensstoffet?”, så hvorfor er politikk et unntak som stiller: “hvordan organisere samfunnet?”

Denne feilen stammer fra en misforståelse av hvordan samfunnet “organiseres.” Samfunnet består av individer – enkeltpersoner som påvirker samfunnet gjennom sine handlinger. Det er ikke mulig å “endre” samfunnet per se; heller må man “endre” individene, som samfunnet består av. Du kan ikke endre “møbler”, men du kan endre den enkelte stolen, eller det enkelte bordet.

Ved å “endre” samfunnet – staten – forsøkes det å skape en viss type sosial relasjon mellom individene i det gitte samfunn. Objektivisten ville ønsket å “endre” samfunnet slik at det ble et fritt samfunn hvor objektiv sannhet står sentralt, og markedet er helt fritt. Han vil gjøre så gjennom politikk. Dette er en feilaktig måte å “innføre” et slikt samfunn; igjen, det er ikke mulig for samfunnet å være rett eller galt, eller for selve samfunnet å endres.

Problemet er tydeliggjort; det er feil å stille spørsmålet: “hvordan skal samfunnet organiseres?” Det riktige spørsmålet er heller: “grunnet begrensede ressurser, og dermed potensiale for konflikt, hvordan skal man forholde seg til konflikter?” Dette er hvor den filosofiske retningen *lov*, eller *jus*, kommer inn. Loven regulerer medmenneskelig konflikt og bestemmer hvem som er rett i å dirigere bestemte ressurser.

Galulu Volum IV - Filosofi

Dette volumet er basert på følgende kilder:

Ayn Rand Institute. (2015, 20. februar). *Introduction to Objectivism, by Leonard Peikoff* [Video]. YouTube. https://youtu.be/hlJD0i_WwdQ?si=QyG1DoQZyVNvTd5

Ayn Rand Institute. (2020, 1. mai). *The Philosophy of Objectivism by Leonard Peikoff* [Spilleliste]. YouTube. <https://youtube.com/playlist?list=PLqsoWxJ-qmMvgfp2mg-AAFnCROvtu9NVR&si=Kksry2-0DHaCvaTj>

LiquidZulu. (u.å.). *Brain*. Digital database. Hentet 2025, 21. mai, fra <https://liquidzulu.github.io/brain/>

MRH: Legacy. (2021, 14. november). *The Libertarian Ethic* [Video]. Odysee. <https://odysee.com/@MRHLegacy:8/the-libertarian-ethic:d>

Peikoff, L. (1993). *Objectivism: The Philosophy of Ayn Rand*. Penguin Putnam Inc